

Onderwerp

Mededeling PS incident Urkersluis

Registratienummer

2129018

Datum

3 oktober 2017

Auteur

ir. T.A. Lodder

Afdeling/Bureau

INFRA

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Lodders, J.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Kern mededeling:

Op 1 september heeft zich een incident voorgedaan in de Urkersluis. Er is een schip geschut met gesloten brug, wat gezien de lengte van het schip niet kon. Tijdens het inlaten van water in de sluis is het achterstevan van het schip klem komen te zitten onder de brugklep. Hierdoor is zware schade aan de brug ontstaan. De oorzaak van het ongeluk is een menselijke fout. Herstelwerkzaamheden gaan vermoedelijk tot half december duren, doordat een nieuw onderdeel besteld moet worden. Gedurende deze periode is, in overleg met de gemeenten Urk en Noordoostpolder, besloten de brug gesloten te houden. Het gevolg hiervan is dat langere schepen, die alleen met open brug geschut kunnen worden, de Urkersluis tijdens de periode van herstelwerkzaamheden niet kunnen passeren. Alleen in heel uitzonderlijke gevallen wil de provincie hiervan afwijken.

*Mededeling:***Het incident**

Op vrijdag 1 september om ongeveer 15:00 uur heeft zich in de Urkersluis een ongeluk voorgedaan waarbij een schip met het achterstevan onder de brug omhoog geschut is waardoor de achterstevan klem kwam te zitten onder de brug. Hierdoor is de brug ontzet. Aan de brug is aanzienlijke schade ontstaan; het schip is licht beschadigd.

De oorzaak

Het incident in de Urkersluis is ontstaan als gevolg van een menselijke fout. Op de bediencentrale is het binnenvarende schip verward met een vergelijkbaar schip van dezelfde vervoerder. Het binnenvarende schip was enkele meters langer, waardoor met open brug geschut had moeten worden. Op de bediencentrale heeft men dit niet in de gaten gehad en is de procedure voor het schutten met open brug niet opgestart. Pas op het moment dat duidelijk was dat het schip het brugdek ging raken, is de procedure voor het openen van de brug gestart. Op de bediencentrale is een procedure van schutten gevolgd die niet in het Handboek centrale bediening bruggen en sluisen staat, en dus niet is toegestaan binnen de provincie. Als de procedure was gevolgd zoals deze in het handboek staat, had het incident niet plaatsgevonden.

De provincie Flevoland faciliteert economische belangen voor de scheepvaart zo goed mogelijk, waar dat binnen de veiligheidsnormen mogelijk is. Schutten met open brug wordt toegestaan, zodat grotere schepen de provinciale sluisen kunnen passeren. Dit levert echter een vergroot risico op: het schutten wordt gecompliceerder, omdat niet alleen de vaarweg, maar ook de weg in de gaten gehouden moet worden.

Herstelwerkzaamheden

De afgelopen weken heeft de provincie een aannemer ingeschakeld om onderzoek te doen naar de schade aan de brug. Een tandwiel van de hefinstallatie blijkt dusdanig beschadigd te zijn, dat die volledig moet worden vervangen. De leveringstijd van dit onderdeel bedraagt ten minste twaalf weken. Dat betekent dat de reparatiewerkzaamheden op zijn vroegst medio december worden afgerond, in plaats van begin november zoals eerder werd ingeschat.

Tussentijdse maatregelen

De provincie heeft in overleg met de gemeenten Urk en Noordoostpolder beslo-

ten dat wegverkeer prioriteit heeft tijdens reparatiewerkzaamheden aan de Urkersluis. Autoverkeer kan inmiddels weer gebruik maken van de brug. De provincie achtte het onveilig en dus onverantwoord om de brug over de Urkersluis ruim drie maanden buiten gebruik te stellen voor wegverkeer en hulpdiensten. De eerste dagen na het incident was alleen de Arie de Witbrug beschikbaar voor verkeer wat leidde tot overlast. In geval van calamiteiten zouden bovendien gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

Deze keuze van de provincie betekent dat een deel van de scheepvaart wordt belemmerd, omdat de brug tijdens de reparatiewerkzaamheden niet bediend kan worden en daardoor alleen schepen die met gesloten brug geschut kunnen worden; door de sluis kunnen. Schippers en bedrijven die hierdoor het meest worden geraakt, zijn door de provincie geïnformeerd.

In incidentele en uitzonderlijke gevallen is de provincie bereid een uitzondering te maken en de brug gedurende een korte periode te openen. Bedrijven kunnen hiervoor een onderbouwd verzoek bij de provincie indienen. De provincie streeft daarbij naar een bundeling van aanvragen. De provincie zal uiterlijk 3 dagen voor een incidentele brug opening deze opening bekend maken. De opening zal niet plaatsvinden tijdens de kost.

Maatregelen ter voorkoming van dergelijke incidenten

De provincie neemt een aantal maatregelen om de kans op dergelijke incidenten te verminderen:

- De Ontwerpbesluiten 'Aanpassing schutlengtes en breedtes van provinciale sluisen' en 'Schutten met open brug', die nu ter inspraak voorliggen en eind 2017 in GS behandeld worden, moeten het risico op dergelijke incidenten verkleinen. Volgens deze ontwerpbesluiten wordt de procedure voor het schutten met open brug geüniformeerd en hadden beide schepen met open brug geschut moeten worden.
- Bij het programma 'Groot onderhoud bruggen en sluisen' worden twee maatregelen in de Centrale bedienruimte doorgevoerd, die te complex zijn om nu op incidentele basis door te voeren:
  - er wordt onderzocht of het marifoonsysteem verbeterd kan worden, zodat meerdere signalen tegelijkertijd in de Centrale Bedienruimte ontvangen kunnen worden. Dit bevordert de communicatie tussen schipper en bedienmedewerker.
  - de procedure voor de noodknop wordt op alle objecten hetzelfde.
- Er wordt niet overwogen te stoppen met het schutten met open brug. Vanwege de economische belangen van de binnenvaart blijft deze procedure bestaan.
- Het management zal gepaste maatregelen nemen in relatie tot de fout die op de Bediencentrale is gemaakt.

Daarnaast is in het recente verleden al een aantal maatregelen genomen met het doel om incidenten te voorkomen:

- De opleidingseisen aan de bedienmedewerkers zijn in het najaar van 2015 aangescherpt. Bedienmedewerkers moeten aan bepaalde opleidingseisen voldoen en er is een gebruikshandleiding Taakmanager en een gebruikshandleiding Centrale Bediening die tijdens de inwerkperiode met de bedienmedewerkers wordt doorgenomen. Nieuwe bedienmedewerkers moeten een examen doen, waarbij getoetst wordt of ze de inhoud van het Handboek beheersen. Daarnaast vindt twee keer per jaar een training plaats voor alle bedienmedewerkers.
- Met de invoering van de afstandsbediening is de logging van gegevens verbeterd. Camera-beelden laten precies zien wat er gebeurd is. Deze camerabeelden zijn na het incident zeker gesteld.
- Bij de Urkersluis zijn aanpassingen aan de camera-installatie gedaan om beter zicht te krijgen op het schutproces met open brug.

Ondanks deze maatregelen blijft altijd een restrisico over, omdat een menselijk of technische fout nooit helemaal kan worden uitgesloten.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van het incident worden nog in kaart gebracht. Het gaat daarbij om schade

Bladnummer

3

Registratienummer

2129018

aan het schip, aan de brug, en vervolgschade voor ondernemingen die getroffen worden door het feit dat de brug ca. drie maanden niet open kan. De provincie is alleen voor de schade aan het schip verzekerd.

Bijlagen

Geen